

Commissiesamenvatting deelrapport 'Meldingen van ritueel satanisch misbruik van minderjarigen bij organisaties'

De Commissie heeft verschillende organisaties benaderd met de vraag of zij in de afgelopen jaren te maken hebben gehad met mensen die zeggen ritueel misbruik te hebben ervaren. Het gaat om voormalige en actuele meldpunten voor onder meer seksueel geweld, landelijk opererende hulpverleningsorganisaties en expertisecentra, kleinere, veelal regionaal opererende organisaties en twee andere organisaties (Raad voor de Kinderbescherming en Slachtofferhulp Nederland). Tijdens de inventarisatie van meldingen bij deze organisaties werd duidelijk dat de registratiesystemen (wanneer aanwezig) zelden toegerust zijn om op specifieke details van het misbruik te zoeken. De Commissie heeft om die reden aan de organisaties gevraagd om navraag te doen bij medewerkers en vrijwilligers.

Nederland kent geen meldpunt specifiek voor georganiseerd sadistisch misbruik. Belangenorganisaties van slachtoffers krijgen meldingen van dit type misbruik. Belangenorganisatie Stichting Misbruikt! geeft expliciet aan dat ze in het afgelopen jaar regelmatig meldingen heeft gekregen. Bij voormalige meldpunten van eerder door de overheid ingestelde commissies gericht op onderzoek naar misbruik van minderjarigen (Commissie Deetman, Commissie Samson en Commissie De Winter) is dit type geweld niet naar voren gekomen. Bij het opgeheven meldpunt Sektesignaal zijn enkele meldingen gedaan van ritueel misbruik van volwassenen. Het meldpunt Meld Misdaad Anoniem heeft mogelijk een aantal gevallen gehad, maar deze meldingen zijn niet doorgezet naar de politie. Veilig Thuis en CoMensha geven aan dat zij met name slachtoffers van georganiseerde netwerken zien. In deze (familie)netwerken worden minderjarigen geprostitueerd, vindt uitruil plaats naar grote criminele netwerken en/of worden minderjarigen gebruikt voor de productie van kinderpornografisch beeldmateriaal. Specifiek rituele aspecten zien ze niet. Bij het Centrum Seksueel Geweld is bij de verschillende centra hooguit één keer contact geweest met een slachtoffer dat aangaf ritueel misbruikt te zijn. Slachtofferhulp Nederland en branchevereniging Valente geven aan geen meldingen van seksueel misbruik met rituele kenmerken te kennen. Landelijk expertise- en behandelcentrum op het gebied van geweld in afhankelijkheidsrelaties Fier heeft in het verleden enkele cliënten in behandeling gehad en op de chat gesproken die aangaven ritueel misbruikt te zijn. De Raad voor de Kinderbescherming ziet slachtoffers van huiselijk, niet-seksueel, maar wel sadistisch/excessief geweld en is bekend met minderjarigen in gezinssekten of sektarische bewegingen, maar ziet hierbij geen rituele aspecten. Van de kleinere, veelal regionaal opererende organisaties heeft het Reformatorisch Meldpunt enkele meldingen gehad van slachtoffers van ritueel misbruik met wie ze eenmalig contact hebben gehad. Ook bij de telefonische hulpdienst Tegen Je Wil heeft zich in de afgelopen jaren een aantal slachtoffers van ritueel misbruik kenbaar gemaakt. De regionaal actieve organisatie Blauwe Maan heeft ooit één melding gekregen. Stichting No Need to Hide geeft aan dat zij nooit te maken heeft gehad met slachtoffers van ritueel misbruik, evenals de oecumenische Stichting VPSG (Vrouwen Pastoraat Seksualiteit Geweld). Samenvattend kan gesteld worden dat bij de

meeste organisaties die bevraagd zijn een zeer beperkt aantal meldingen van ritueel misbruik is gedaan in de afgelopen jaren.

Uit de informatie van de organisaties blijkt verder dat er weinig ondernomen kan worden richting de opsporingsdiensten omdat de melders soms slechts eenmalig contact zochten en dat hun verhaal te weinig concrete informatie bevatte. Specifiek bij dit type misbruik blijkt uit de gesprekken dat personen die bellen of chatten met de organisaties vaak bang zijn om hun verhaal te doen vanwege angst voor het netwerk dat hen misbruikt.

Ondanks het toelichten van het type misbruik dat de Commissie onderzoekt bij alle organisaties, zijn er veel meldingen genoemd die niet onder de nauwe definitie van de Commissie vallen. Wél geven deze meldingen zicht op de grijze gebieden eromheen. Er zijn meldingen geweest van slachtoffers in sektarische bewegingen of geloofsgemeenschappen (zonder rituele aspecten), van slachtoffers van misbruik met rituelen vanuit niet-Westerse geloofsovertuigingen en van slachtoffers van handel in minderjarigen zonder rituele kenmerken.

Tot slot is in de gesprekken met de organisaties veel informatie naar voren gekomen over knelpunten bij het melden en over het instellen van een meldpunt voor dit type misbruik. Een voorbeeld van een knelpunt is dat vrijwilligers en medewerkers vaak te weinig kennis hebben over ritueel misbruik. Daardoor weten zij niet goed hoe zij moeten omgaan met deze doelgroep, waardoor de kans bestaat dat melders niet de hulp of zorg krijgen die ze nodig hebben. Doordat er veel verschillende meldpunten zijn, is kennis ook versnipperd. Over het instellen van een meldpunt specifiek voor dit misbruik zijn de organisaties verdeeld. Een meldpunt zou in ieder geval multidisciplinair moeten zijn en bepaalde specialisaties in huis moeten hebben. Er dient informatie gegeven te worden en de bereikbaarheid moet goed zijn. Ook het trainen van medewerkers in gesprekstechnieken wordt van belang geacht.